

ЗАСНОВАНА 21 КВІТНЯ 1927 РОКУ

Київський Політехнік

ВИХОДИТЬ ЩОТИЖНЯ

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Безкоштовно

28 квітня 2016 року

№15 (3154)

Шановні, дорогі ветерани і нинішні захисники Вітчизни! Шановні політехніки!

Щиро і сердечно вітаю вас із 71-ю річницею Перемоги над нацизмом у Другій світовій війні! У ці знаменні дні ми вшановуємо тих, хто в роки Другої світової війни виборов нашу свободу та захистив рідну землю, кому всі ми зобов'язані звільненням від нацистського рабства.

Серце кожного українця сповнено пам'яті про мільйони мужніх і незламних воїнів, про жертовність захисників Вітчизни в ім'я свого народу та рідної землі. Ми з вдячністю згадуємо тих, хто віддав власне життя за щасливе майбутнє нащадків.

Вклоняємося доземно солдатським вдовам, усім солдатам, що міряли дороги крізь війну, щоб нам сьогодні мріяти і любити. Нехай мир і злагода завжди живуть у Ваших душах і серцях, хай це світле травневе свято і наші щирі побажання додадуть усім нам нових сил і натхнення для здійснення майбутніх сподівань і трудових звершень.

Вам – переможцям нацизму, героям – від щирого серця завдячуємо свободою, щастям ростити дітей, можливістю радіти успіхам, посміхатися сонцю, жити і боротися.

Сьогодні мир у Європі знову під загрозою. Проти України здійснена і триває військова агресія. Ми знову змушені відстоювати нашу незалежність, свободу і цінності гуманізму. Ми платимо надто високу ціну, але ми переможемо. Слава захисникам Вітчизни! Слава Україні!

З повагою і вдячністю,
М.З. Згурівський, ректор НТУУ "КПІ"

Форум "Уроки Чорнобиля – для ядерної безпеки світу"

Михайло Згурівський вітає учасників Форуму

Відомі політики, видатні науковці, найкращі експерти з ядерної енергетики, екології, радіобіології та радіаційної медицини зустрілися 22 квітня в Центрі культури і мистецтв Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут" на Міжнародному форумі "Уроки Чорнобиля – для ядерної безпеки світу".

Участь у Форумі також узяли посли кількох держав та співробітники багатьох дипломатичних представництв, представники тридцяти чотирьох країн світу, керівники

одинадцяти міністерств та відомств України, представники наукових установ і університетів, громадських організацій, народні депутати України, ліквідатори катастрофи на ЧАЕС, викладачі та студенти КПІ.

Відкрив Форум перший віце-президент Національної академії наук України, член Програмного комітету Форуму Антон Наумовець. "26 квітня цього року виповнюється 30 років з того часу, коли світ уперше почув назву "Чорнобиль". *Закінчення на 2-й стор.* ➔

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

1-2 **Форум "Уроки Чорнобиля..."**

2 **Візит голови СБУ В.Грица**

3 **Конференція
трудового
колективу**

.....
**Нова телеком-
лабораторія в ITC**

4 **До 55-річчя
польоту
Ю.О. Гагаріна**

.....
**Переможці
математичної
олімпіади**

.....
Ярмарок вакансій

5 **Увага, конкурс!**

6 **Пам'яті
Льва Гасанова**

.....
**7 Повість про
Є.Вікторовського**

8 **Екзотична
міс КПІ**

.....
Турнір пам'яті

Форум "Уроки Чорнобиля – для ядерної безпеки світу"

Закінчення.
Початок на 1-й стор.

Вона стала з тієї пори синонімом страшної техногенної катастрофи і величезного екологічного лиха, – наголосив він. – Вплив її відчуло на собі населення багатьох країн, тому наслідки цієї аварії не мають сутто української приналежності. Світове співтовариство одержало потужний і жорсткий сигнал того, що "мирний атом", а точніше, атомне ядро при необережному та некваліфікованому поводженні тайт у собі величезну загрозу. Це були непрості 30 років геройчного подвигу великої кількості людей, які пожертвували своїм здоров'ям і навіть своїм життям заради приборкання зруйнованого реактора".

На церемонії відкриття Форуму його учасників вітали: Президент України (1991–1994 рр.) Леонід Кравчук; Президент Латвійської Республіки (2007–2011 рр.), учасник ліквідації аварії на ЧАЕС Валдіс Затлерс; міністр екології та природних ресурсів України Остап Семерак; заступник міністра закордонних справ

Vincas Novak

України Вадим Пристайко; заступник міністра охорони здоров'я України та Віктор Шафраницький; голова підкомітету з питань державного моніторингу навколошнього природного середовища Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи,

ний і Повноважний Посол України, член Президії Української Ради Миру, науковець, письменник і журналіст Юрій Щербак, президент Національної академії медичних наук України в 2011–2016 роках Андрій Сердюк, генеральний директор ДСП "Чорнобильська АЕС" Ігор Грамоткін, головний науковий співробітник Інституту проблем без-

Леонід Кравчук

народний депутат України Іван Рибак, який зачитав привітання від Голови Верховної Ради України Андрія Парубія, та Надзвичайний і Повноважний Посол Японії в Україні Шігеку Сумі.

Форум працював у форматі тематичних пленарних засідань: "Чорнобиль і нова стратегія ядерної безпеки світу", "Уроки Чорнобиля для людства: технологічний, гуманітарний і міжнародний аспекти", "Завдання остаточного розв'язання

що не вирішених проблем зруйнованого блоку №4 ЧАЕС".

Перед учасниками виступили: директор Департаменту ядерної безпеки Європейського банку реконструкції та розвитку Вінс Новак, заступник Надзвичайного і Повноважного Посла США в Україні Джордж Кент, Надзвичайний і Повноважний Посол Японії в Україні в 2011–2014 роках, спеціальний радник президента Японського агентства з атомної енергетики Тоїчі Саката, академік НАН України, Герой України, почесний громадянин м. Славутич Віктор Бар'яхтар, Надзвичай-

ний і Повноважний Посол України, член Президії Української Ради Миру, науковець, письменник і журналіст Юрій Щербак, президент Національної академії медичних наук України в 2011–2016 роках Андрій Сердюк, генеральний директор ДСП "Чорнобильська АЕС" Ігор Грамоткін, головний науковий співробітник Інституту проблем без-

пеки АЕС академік Національної академії аграрних наук України Борис Прістер, представник Центру ядерної та радіаційної безпеки КНР Фудонг Лі, головний інженер проекту "План здійснення заходів на об'єкті "Укриття" Володимир Каштанов та інші. Практично усі виступи доносили до аудиторії не лише важливу і корисну науково-практичну інформацію, інколи нову для більшості слухачів, але й узагальнювали особистий досвід промовців, кожен з яких у своїй галузі зробив величезний внесок у подолання та мінімізацію наслідків катастрофи на ЧАЕС. Отож, збірник матеріалів Форуму (він має вийти друком близьчим часом) стане у пригоді всім, хто про-

фесійно займається проблематикою ядерної безпеки в усіх її аспектах – фізичному, технологічному, гуманітарному, медичному тощо.

У підсумковому документі Форуму його учасники висловили впевненість, що міжнародна співпраця та обмін кращим досвідом у галузі планування, розташування, спорудження та експлуатації об'єктів ядерної енергетики сприятиме підвищенню їх рівня безпеки. Крім того, вони закликали відповідні відомства та регулюючі органи країн з атомними електростанціями привернути увагу світової спільноти до питання остаточного вирішення проблем Чорнобиля, зокрема до реалізації наступного етапу з перетворення об'єкта "Укриття" на екологічно bezpechnu систему.

Дмитро Стефанович

Ostan Semerak

Valdis Zatlers

ний і Повноважний Посол України, член Президії Української Ради Миру, науковець, письменник і журналіст Юрій Щербак, президент Національної академії медичних наук України в 2011–2016 роках Андрій Сердюк, генеральний директор ДСП "Чорнобильська АЕС" Ігор Грамоткін, головний науковий співробітник Інституту проблем без-

Viktor Bar'yahtar

Shigeki Sumi

риторіях так званих ДНР і ЛНР та в Росії. Особливу увагу керівник Служби безпеки України приділив питанням інформаційної безпеки, надзвичайно важливим в умовах гібридної війни, яку веде сьогодні проти України Російська Федерація.

Насамкінець Василь Грицак та його колеги коротко обговорили з Михайлом Згурівським і науковцями університету питання співпраці. Природно, що одним із основних її напрямів має бути сфера інформаційної та кібербезпеки, яка є профільною для кількох факультетів університету. Тож про розробки КПІ в цьому напрямі розповів учасникам зустрічі проректор університету – науковий керівник Фізико-технічного інституту НТУУ "КПІ" професор Олексій Новіков. Результатом обговорення став Меморандум про науково-технічне співробітництво, який від імені СБУ підписав Василь Грицак, а від імені НТУУ "КПІ" – Михайло Згурівський.

Дмитро Стефанович

Виступає Василь Грицак

нашій державі. А ще, реальній контрдиверсійні та контррозвідувальні діяльності, яку проводить сьогодні СБУ, та роботі щодо повернення українських військових та волонтерів, які нині незаконно утримуються на те-

Конференція трудового колективу НТУУ "КПІ"

7 квітня 2016 року в Центрі культури та мистецтв НТУУ "КПІ" відбулась Конференція трудового колективу університету, яка заслухала звіти ректора та голів профкомів за період з квітня 2015 року по квітень 2016 року і затвердила Колективний договір університету на новий термін.

У звітній доповіді ректор М.З. Згурівський охарактеризував основні напрями діяльності університету у 2015 р. Попри зростання рівня фінансування університету в абсолютних цифрах, внаслідок підвищення тарифів на опалення, воду, енергоносії університету довелось зменшити кошториси розвитку підрозділів. Але в 2015 році університет зміг зберегти переважну більшість наукових шкіл, не втратити кадровий склад, і функціонував стабільно. Ректор також відзначив покращення в системі громадського харчування, роботі університетських баз відпочинку, налагодження системи відеонагляду, відзначив роль профспілок університету у вирішенні складних загальнодержавних соціальних проблем.

Голова профкому співробітників В.І.Молчанов подякував працівникам університету за постійну підтримку ініціатив профкому, зокрема із захисту прав та інтересів освітян на численних акціях протесту, що були проведені у 2015 році. У своїй доповіді він навів кількісні показники діяльності профспілкової організації співробітників, яка дозволила надавати працівникам-членам профспілки матеріальну допомогу, компенсацію на оздоровлення на університетських базах, дитячі новорічні подарунки

Зліва направо: голова профкому студентів А.Ю.Гаврушкевич, голова Студентської ради Д.В. Афанасьев, перший проректор Ю.І.Якименко, ректор М.З.Згурівський, голова профкому співробітників В.І. Молчанов

та запрошення на культурні події, повну компенсацію відвідування басейну та інше. В.І.Молчанов також запропонував низку заходів, що мають допомогти у вирішенні житлових проблем іногороднім молодим працівникам університету.

Голова профкому студентів А.Ю.Гаврушкевич доповів про заходи для збереження соціального та стипендіального забезпечення студентства, які студентська профспілка здійснила за звітний період на загальнодержавному рівні.

Делегати одностайно проголосували за постанову про затвердження звітів ректора та голів профкому, а також про задовільну оцінку роботи ректора університету за звітний період.

Проект Колективного договору на наступний період від комісії представив заступник голіви профкому М.О.Безуглій. Оскільки комісія протягом трьох місяців опрацювала всі пропозиції підрозділів до тексту договору та додатків, а додаткових пропозицій від делегатів конференції не було, проект був взятий за основу і підтриманий одноголосно в цілому.

Насамкінець делегати конференції підтримали нову редакцію Правил внутрішнього розпорядку НТУУ "КПІ", зміни до Статуту університету, а також затвердили персональний склад комісій з трудових спорів, комісій з житлово-побутових питань та комісій з питань етики та академічної чесності.

За інф. профкому співробітників НТУУ "КПІ"

Відкриття брендової телеком-лабораторії в ITC

15 квітня в Інституті телекомунікаційних систем НТУУ "КПІ" відбулося урочисте відкриття сучасної телеком-лабораторії lifecell, створеної за підтримки компанії "Ericsson Україна".

У церемонії відкриття лабораторії взяли участь очільники оператора мобільного зв'язку lifecell – головний виконавчий директор Бурак Ерсой, директор мобільної мережі Махмут Шеріф, начальник департаменту зі зв'язків із громадськістю Оксана Рудюк та інші. Ericsson представляли генеральний директор цієї компанії в Україні Войцех Байда та менеджер з комунікацій Ірина Шадейко; НТУУ "КПІ" – проректор з наукової роботи академік НАН України Михайло Ільченко, доцент кафедри телекомунікацій ITC Дмитро Міночкін, заступник директора НДІ телекомунікацій з наукової роботи Сергій Кравчук, перший заступник директора ITC Валерій Правило, завідувач кафедри інформаційно-комунікаційних мереж ITC Лариса Глоба.

Відкриваючи лабораторію, Михайло Ільченко підкреслив: "Без сучасних засобів зв'язку, новітніх телекомунікаційних та інформаційних технологій неможливо уявити ні сучасного виробництва, ні ефективного управління, ні конкурентоспроможного бізнесу. Фахівці, які можуть створювати та експлуатувати сучасні інфо-комунікаційні системи та мережі, проводити наукові дослідження з розробки новітніх технологій, є високо затребуваними в нашій дер-

жаві. Тим часом, підготовка висококваліфікованих кадрів неможлива без сучасної навчально-матеріальної бази. Тому висловлюю вдячність оператору мобільного зв'язку lifecell в особі головного виконавчого директора Бурака Ерсоя

та компанії Ericsson в Україні в особі генерального директора Войцеха Байди за сприяння створенню унікальної сучасної навчальної лабораторії. Результатом спільних зусиль lifecell та Ericsson стане переход на новий, більш сучасний, рівень підготовки студентів, які навчаються за напрямом "Телекомунікації".

Демонструючи лабораторію, Дмитро Міночкін розповів: "Лабораторія представляє собою дві взаємопов'язані аудиторії.

Перша (аудиторія № 514) – це унікальний дата-центр, в якому міститься сучасне телеко-

муникаційне та IT обладнання промислового рівня. Таке обладнання до цього часу можливо було побачити лише у операторів мобільного зв'язку. На базі обладнання буде створено діючий макет мережі оператора мобільного зв'язку, що дозволить студентам опанувати різноманітні практичні аспекти його роботи, керування та обслуговування. Викладачами ITC вже розпочато створення лекційного та практичного блоку дисциплін, пов'язаного з вивченням принципів побудови мережі оператора мобільного зв'язку, технічного забезпечення мережі, управління її елементами, а також створення та управління дата-центрів і наданням послуг. IT обладнання вже інтегроване в навчальний та науковий процес ITC: використовується для виконання науково-дослідних робіт НДІ телекомунікацій, дипломних проектів бакалаврів та магістрів.

Друга аудиторія (аудиторія № 512) буде використовуватись як сучасна навчальна аудиторія для доступу студентів до обладнання в дата-центрі ITC, а також для практичних і семінарських занять з відповідних дисциплін.

Таким чином, завдяки допомозі lifecell та Ericsson в НТУУ "КПІ" створено сучасну навчальну базу для підготовки фахівців у телекомунікаційній галузі".

Зі своєї сторони, Бурак Ерсой і Войцех Байда висловили сподівання на подальшу співпрацю з університетом, враховуючи активну роботу науковців і студентів у сфері сучасної технології зв'язку.

Дмитро Стефанович

Круглий стіл, присвячений 55-річчю польоту в космос Ю.О.Гагаріна

12 квітня в залі засідань Вченої ради нашого університету пройшов круглий стіл, присвячений 55-річчю польоту в космос Ю.О.Гагаріна та розвитку ракетно-космічного потенціалу України.

Організатори круглого столу – Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут", Державний політехнічний музей при НТУУ "КПІ" та Всеукраїнська спілка громадських організацій "Союз ветеранів РВСП України".

У засіданні взяли участь керівники НТУУ "КПІ", Державного космічного агентства України, Аерокосмічного агентства України, ветерани космодромів Байконур, Капустин Яр, Плесецьк, ветерани Ракетних військ стратегічного призначення, ветерани та працівники підприємств космічної галузі у м. Києві, студенти, члени Малої академії наук м. Києва, військовослужбовці ЗС України, учні СШ № 36 ім. С.П.Корольова.

Відкрив засідання вітальним словом ректор університету М.З.Згуровський.

З виступом "Епохальна подія ХХ сторіччя" до присутніх звернувся учасник запуску 1-го ШСЗ і космічного корабля "Восток" з Ю.О.Гагаріним В.І.Леоненко. Зворушливо прозвучав аудіозапис промови Ю.О.Гагаріна перед

стартом. А потім виступив льотчик-космонавт, Герой України Л.К. Каденюк, який розповів про першого космонавта планети Земля і значення польоту Гагаріна для всього людства.

Про перспективи розвитку ракетобудування та космічних супутників України доповів радник голови Державного космічного агентства України Е.І.Кузнеців. Участь інженерів, учених КПІ в освоєнні космічного простору висвітлив

во-патріотичному вихованні молоді доповів голова Всеукраїнського об'єднання організацій ветеранів РВСП України генерал-майор М.М.Філатов.

Відповідно до наказу президента Аерокосмічного товариства України нагрудним знаком "За заслуги" нагороджено ветеранів космодрому Байконур А.Ф.Юкіна і Ю.В.Мирного, а також присвоєно почесне звання "Ветеран кос-

Виступає М.Ю. Ільченко

у своєму виступі проректор університету М.Ю. Ільченко. "Дослідження космосу. Чого досягла людина? Що принесе землянам майбутнє?" – з такою темою виступив професор MMI НТУУ "КПІ" В.А.Ковалев. Про роль громадських ветеранських організацій у військо-

мічної галузі України" ветеранам космодрому Байконур В.І.Леоненку, В.Ф.Корольову і В.Т.Гладченку.

Наочанок учасники і гости круглого столу сфотографувалися біля пам'ятника С.П.Корольову.

Інф. "КП"

Нагородження переможців математичної олімпіади

Костянтин Лисенко отримує нагороду

30 березня в НТУУ "КПІ" пройшла відкрита студентська олімпіада з математики, яку щорічно проводить колектив кафедри математичного аналізу та теорії ймовірностей і яка є першим етапом Всеукраїнської студентської олімпіади з математики для студентів ВНЗ.

В олімпіаді взяли участь майже 300 студентів різних курсів з 17 факультетів та інститутів НТУУ "КПІ". Найбільш численні команди представляли ФІОТ, ІСЗІ, ФТІ, ІПСА і ФММ.

Олімпіада проводилася у двох категоріях – для студентів першого та старших курсів.

Серед студентів першого курсу найкращий результат показав Костянтин Лисенко (ФІОТ, гр. ІП-51), другими стали студенти ІПСА Олексій Сайног (гр. КА-51) та Ада Мелентьева (гр. КА-55), третє місце поділили Ілля Волков

(ФІОТ, гр. ІП-51), Ростислав Ядельський (ФІОТ, гр. ІП-51), Олександр Братусь (ІПСА, гр. КА-51) та Арсеній Шуліков (ІПСА, гр. КА-53).

Серед студентів старших курсів перше місце здобув Сергій Мучичка (ФТІ, гр. ФІ-52м), другий результат показали студенти ІПСА Катерина Матвіїв (гр. КА-31) та Дмитро Харченко (гр. КА-45), а третє місце поділили Єлісей Бондаренко та Володимир Михайлівський (обидва – ІПСА, гр. КА-21).

13 квітня відбулося урочисте нагородження переможців та призерів олімпіади. Вручав нагороди перший професор НТУУ "КПІ" Ю.І.Якименко. Він привітав лауреатів і побажав їм нових злетів та успіхів на подальших змаганнях і в науковій роботі.

Крім того, за творчі успіхи та найкращі виступи на олімпіаді студент ФІОТ Костянтин Лисенко та студент ФТІ Сергій Мучичка отримали премію ім. проф. В.В.Булдигіна із врученням почесних дипломів та пам'ятних медалей. Лауреатів тепло привітала Н.О. Підсуха, дружина В.В.Булдигіна.

Результати олімпіади, завдання та їх розв'язання розміщено на сайті кафедри математичного аналізу та теорії ймовірностей matan.kpi.ua.

I.B. Орловський, доцент кафедри математичного аналізу та теорії ймовірностей

Ярмарок вакансій "beAhead. Весна 2016"

21 квітня в НТУУ "КПІ" відбувся Ярмарок вакансій "beAhead. Весна 2016". Черговий раз студенти і випускники НТУУ "КПІ", а також інших ВНЗ змогли ознайомитись з діяльністю представлених компаній та організацій, отримати інформацію про наявні вакансії та відкриті програми з працевлаштування.

У ході вісімнадцятого корпусу відбувалося інтенсивне і надзвичайно плідне спілкування студентів з представниками більше ніж тридцяти компаній з різних сфер діяльності (ІТ, фінанси та аудит, телебачення, телекомунікації, інженерія та проектування тощо) та промислових підприємств, які входять у концерн "УкрОборонПром".

Серед підприємств і організацій, що встановили на ярмарку свої стенді, – такі відомі компанії, як "УА ПРОМ", ТОВ "СМАРТ БІЗНЕС", "Procter and Gamble", ТОВ "Інфопульс Україна", ТОВ "Матеріалайз Україна", ПрАТ "КПМГ Аудит", а також ДП Науково-технічний комплекс "Завод точної механіки", ДП "ДержККБ "Луч", ДП "Завод 410 ЦА", ДП Науково-дослідний інститут радіолокаційних систем "Квант-Радіолокація". Кілька компаній-учасників влаштували для своїх потенційних співробітників презентації своєї діяльності.

На ярмарку студенти могли не лише довідатися про вакансії і вимоги, які ставлять до працівників ті або інші фірми, але й познайомитися з їхніми представниками, отримати з перших уст інформацію про програми стажування, можливість проходження практики тощо.

Інф. "КП"

Стипендіат ректора з ФЕА

О. Мельник

У цьому семестрі п'ятикурсник ФЕА з кафедри автоматизації електромеханічних систем та електроприводу (АЕМС-ЕП) Олексій Мельник отримує іменну стипендію ректора НТУУ "КПІ". До майбутньої фахової діяльності юнак кроється зважено і послідовно. Спочатку закінчив Дружківський машинобудівний технікум. Для подальшого навчання обрав КПІ. Нині успішно навчається, займається науковими дослідженнями, є активістом факультету.

Нарахунку магістра – участь у багатьох конференціях та вісім публікацій у фахових виданнях. Сфера наукових інтересів Олексія – силова електроніка, бездротові технології в промисловості та системи керування електродвигунами на базі сучасних мікропроцесорних систем.

Керує науковою роботою магістра – завідувач кафедри АЕМС-ЕП д.т.н., професор С.М.Пересада, в аспанелі якого 187 друкованих праць, з

них 150 наукових. Під його керівництвом студент досліджує сучасні системи керування двигунами постійного струму. Такі системи є одним із напрямів дослідження, які проводять викладачі і студенти кафедри АЕМС-ЕП.

У рамках дипломного проекту О.Мельник розробив лабораторну установку для дослідження сучасного електроприводу постійного струму компанії Siemens. Результати роботи є актуальними для подальшого застосування у підготовці фахівців спеціальності "Електромеханічні системи автоматизації та електроприводів".

Олексій цікавиться сучасною цифровою та силовою електронікою. За результатами конкурсу був запрошенний на ознайомчий тренінг для молодих фахівців, організований американською компанією "Джейблі" (Jabil), яка входить до трійки провідних світових виробників електроніки, володіє 45 заводами у 20 країнах світу та виробляє пристрой для Apple HP, Thomson, Nokia, Philips.

Як справжній КПШник, Олексій має активну життєву та громадянську позицію. Ще на другому курсі приєднався до лав активістів студентської ради ФЕА. З того часу став співорганізатором різних студентських заходів. Він один з перших за рейтингом успішності у групі та на кафедрі, входить до десятка кращих на факультеті. Тож призначення іменної стипендії – цілком закономірний результат.

Інф. ФЕА

Раритетні видання з нарисної геометрії

Студенти першого курсу практично всіх факультетів протягом березня – квітня ознайомилися з виставкою раритетних видань з нарисної геометрії, яку було розгорнуто в залі рідкісних та цінних видань НТБ НТУУ "КПІ". Колективні відвідування організували і провели викладачі кафедри нарисної геометрії, інженерної та комп'ютерної графіки ФМФ.

Завідувачка відділу рідкісних і цінних видань НТБ М.О.Мірошниченко змістово, цікаво і фахово розповідала студентам про засновника Політехнічної школи Парижа, видатного вченого, математика та інженера Гаспара Монжа, творця нарисної геометрії, про розвиток цієї науки у світі та її використання в інженерній практиці. Були продемонстровані раритетні видання підручників з курсу нарисної геометрії, написані фран-

цузькою, німецькою та російською мовами XIX – початку ХХ ст.

Нарисна геометрія як дисципліна існує більше 200 років, викладається в усіх провідних університетах світу. Вона сприяє розвитку просторового уявлення та творчого потенціалу інженера, що і було переконливо показано в роботах провідних учених КПІ протягом усього періоду існування нашого університету.

Також студентів ознайомили з пе-ріодичними виданнями XVII–XVIII століть, географічними атласами України та ін.

На знак щирої вдячності викладачі кафедри подарували бібліотеці старовинний словник 1898 року видання – ровесник університету.

Н.А.Парахіна, ст. викл.
каф. нарисної геометрії, інженерної
та комп'ютерної графіки

Студенти ММІ під час вручення бібліотеці старовинного видання

• КОНКУРС • КОНКУРС •

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«Київський політехнічний інститут»

ОГОЛОШУЄ КОНКУРС

на заміщення вакантних посад завідувачів кафедр (науковий ступінь, вчене звання відповідно до профілю кафедри)

- кафедри військової підготовки;
- кафедри промислової біотехнології;
- кафедри інформаційного права та права інтелектуальної власності.

на заміщення вакантної посади професора (науковий ступінь, вчене звання відповідно до профілю кафедри) по кафедрі:

- кафедри звукотехніки та реєстрації інформації.

на заміщення посад професорів (науковий ступінь, вчене звання відповідно до профілю кафедри), тимчасово зайнятих до проведення конкурсу по кафедрі:

- кафедри технології поліграфічного виробництва;
- кафедри електромеханічного обладнання енергоємних виробництв;

– кафедри промислового маркетингу;

– кафедри високотемпературних матеріалів та порошкової металургії;

– кафедри психології і педагогіки;

– кафедри хімічного, полімерного і силікатного машинобудування;

– кафедри автоматизації електромеханічних систем та електроприводу;

– кафедри екобіотехнології та біоенергетики;

– кафедри геобудівництва та гірничих технологій;

– кафедри фізичної та біомедичної електроніки;

– кафедри менеджменту;

– кафедри історії;

– кафедри теорії, практики та перекладу німецької мови;

– кафедри теорії, практики та перекладу англійської мови;

– кафедри приладів і систем неруйнівного контролю;

– кафедри автоматизації експериментальних досліджень;

– кафедри теоретичної механіки;

– кафедри приладів та систем керування літальними апаратами (3 посади);

– кафедри філософії.

на заміщення вакантної з 13.05.2016 р. посади професора (науковий ступінь, вчене звання відповідно до профілю кафедри) по кафедрі:

- кафедри публічного права.

на заміщення вакантних з 2.06.2016 р. посад професорів (науковий ступінь, вчене звання відповідно до профілю кафедри) по кафедрі:

- кафедри металознавства і термічної обробки;

– кафедри інформаційного права та права інтелектуальної власності.

на заміщення вакантної з 3.06.2016 р. посади професора (науковий ступінь, вчене звання відповідно до профілю кафедри) по кафедрі:

- кафедри автоматизації управління електромеханічними комплексами.

на заміщення вакантної з 7.06.2016 р. посади професора (науковий ступінь, вчене звання відповідно до профілю кафедри) по кафедрі:

- кафедри телекомунікацій.

на заміщення вакантних з 1.07.2016 р. посад професорів (науковий ступінь, вчене звання відповідно до профілю кафедри) по кафедрі:

- кафедри гідроаеромеханіки і механотроніки (2 посади);
- кафедри філософії.

на заміщення вакантних з 1.09.2016 р. посад професорів (науковий ступінь, вчене звання відповідно до профілю кафедри) по кафедрі:

- кафедри динаміки і міцності машин та опору матеріалів;
- кафедри акустики та акустоелектроніки;
- кафедри телекомунікацій;
- кафедри математичного аналізу та теорії ймовірностей;
- кафедри економіки і підприємництва;
- кафедри промислової електроніки.

Термін подання документів – місяць від дня опублікування оголошення. Адреса: 03056, Київ-56, пр. Перемоги, 37, відділ кадрів, кімн. 103 та 243. Університет житлом не забезпечує.

Творець мікрохвильової радіоелектроніки Лев Гасанов

Учений, професор, керівник науково-інженерної школи мікрохвильової радіоелектроніки – саме такою людиною був Лев Гасанович Гасанов.

28 квітня 2016 р. йому виповнилося 80 років. Яскравий життєвий шлях пройшов Лев Гасанович. На цьому шляху він повністю віддавав себе служінню справі, в яку безмежно вірив і яку робив самовіддано, професійно, на найвищому рівні.

Заслуги Льва Гасанова перед українською наукою не забути!

Видатний учений у галузі електроніки надвисоких частот і радіофізики, професор, доктор технічних наук, член-кореспондент Національної академії наук України, лауреат Державних премій України і СРСР в галузі науки і техніки, засновник вітчизняної школи зі створення широкого класу приладів, пристрій і систем мікро-потужної електроніки, автор багатьох наукових праць і винаходів.

Л.Г. Гасанов закінчив Київський політехнічний інститут у 1959 році. Спочатку працював у НДІ "Оріон" (м. Київ), а з травня 1974 року був призначений директором НДІ "Сатурн", яким керував до грудня 1991 року.

У 1974 р. завдяки досягненням у технології виробництва арсенід-галієвих напівпровідників НВЧ-приладів з'явилася можливість створення приймально-підсилювальних систем при помірному охолодженні або терmostатуванні основних вузлів із шумовими параметрами більшими, ніж при глибокому охолодженні, але достатніми для роботи в багатьох радіоелектронних комплексах.

З 1977 р. у НДІ "Сатурн" почалися розробки арсенід-галієвих транзисторних НВЧ-підсилювачів, які в майбутньому дали змогу практично відмовитися від застосування параметричних підсилювачів. Ініціатором такого рішучого, але ризикованого кроку був Л.Г. Гасанов, який зумів вирішити в Міністерстві питання про включення до тематичного плану ДКР "Обіход" – першої роботи з наступних за нею розробок приймально-підсилювальних систем із терmostатуванням або помірним охолодженням основних вузлів. Ці системи, порівняно з кріоелектронними, давали можливість суттєво покращити масогабаритні характеристики, підвищити експлуатаційну надійність, зменшити вартість і значно розширити сферу застосування: як в унікальних радіоастрономічних комплексах типу РАТАН-600, РТ-70, так і в широкому спектрі приймальних станцій супутникового телебачення в глухих заполярних селищах, на прикордонних заставах, а також у радянських установах і військових частинах за кордоном.

Роботи НДІ "Сатурн" не залишилися без уваги багатьох відомих учених країни, вищого командного складу армії і КДБ, партійних і державних діячів. У різні роки НДІ "Сатурн" відвідали академік АН СРСР, лауреат Нобелівської і Ленінської премій А.М.Прохоров, академік АН СРСР, Президент АН УРСР, лауреат Ленінської премії Б.Є.Патон, академік АН СРСР, лауреат Ленінської премії

М.Д.Дев'ятков, академік АН СРСР Б.М.Вул, Ж.І.Альфьоров, Ю.В.Гуляєв, Р.З.Сагдесев, член-кореспондент АН СРСР В.І.Сифоров, академік АН УРСР В.П.Шестопалов, Г.С.Писаренко, В.М.Глушков, В.Г.Бар'яхтар, маршал військ зв'язку А.І.Белов, генерал-полковник Н.П.Ємахонов, генерал-лейтенант О.О.Мильцев і К.І.Кобець, льотчик-космонавт СРСР Б.В.Волинов, керівники низки міністерств, НДІ і промислових підприємств країни.

Доречно сказати, В.І.Сидоров – автор класичного підручника з радіоприймальних пристрій – у 50-ті роки стверджував, що шумова температура радіоприймального пристрію не може бути нижчою за фізичну (тобто навколошнію) температуру. Під впливом результатів роботи "Сатурна" з урахуванням технологічних досягнень мікроелектроніки В.І. Сидоров змінив свою думку з цього питання.

Лев Гасанов

За період з 1975 по 1980 рр. було створено понад 100 типів нових виробів електронної техніки, виконано 20 урядових завдань із розробки і промислового випуску нових виробів з параметрами, що відповідали закордонному рівню або перевищували їх в окремих випадках.

У 1977 р. на основі новітніх досягнень науки і техніки в галузі діелектроніки понад план, за 8 місяців, "вперше на Борщагівці", як жартував Л.Г.Гасанов, був розроблений експериментальний зразок апаратури "Електроніка-зв'язок" для нового покоління магістральних радіорелейних ліній (РРЛ) зв'язку. Габарити, маса, енергоспоживання цієї апаратури були приблизно в 50 разів меншими за аналогічні параметри тогочасної апаратури "Світанок". Цією роботою покладено початок розвитку в НДІ нового напряму з розробки апаратури новітніх РРЛ.

У 1976–1980 рр. були розроблені й частково освоєні виробництвом вироби медичного застосування, низка товарів народного споживання, дистанційний вимірювач швидкості автотранспорту, вироби для сільського господарства, в т.ч. біотермостати для використання при штучному заплідненні великої рогатої худоби.

До 1980 року в НДІ і на заводі в Києві було в основному закінчено створення технологічних ділянок, спецтехнологічних лабораторій, енергетичних об'єктів, необхідних для серійного виробництва виробів і виготовлення дослідних зразків. Уся

науково-технічна та виробничо-технологічна робота в НДІ "Сатурн" під керівництвом Л.Г. Гасанова була спрямована на вирішення двох головних завдань: випереджувальний розвиток закріплена на підприємстві науково-технічного напряму порівняно із закордонним рівнем і скорочення циклу "наука-виробництво".

Особливу увагу Л.Г. Гасанов приділяв вихованню молодих учених та інженерів. Він не боявся доручати виконання складних і майже безнадійних робіт молодим фахівцям, при цьому іноді говорив у вузькому колі: "Вони через молоді літа не знають, що одержати задані параметри неможливо, тому отримують іх". Одержимість роботою, нестандартний підхід до вирішення поставлених завдань породили для характеристики працівників "Сатурна" спочатку іронічний, а потім і доброзичливий епітет "Сатурноваті".

З ініціативи Л.Г. Гасанова і за повної підтримки керівництва КПІ була вироблена чітка система підготовки студентів КПІ для роботи в "Сатурні" за схемою: виробнича практика – передипломна практика – захист дипломного проекту – працевлаштування в НДІ "Сатурн". Особливо тісний контакт у науковій та навчальній роботі був з факультетом електроніки КПІ, деканом якого на той час був професор Ю.І.Якименко.

До 1985 р. колектив підприємства завоював міжнародний авторитет у країні. Вироби НДІ "Сатурн" визначали у багатьох випадках науково-технічний рівень і босздатність найважливіших військових об'єктів: "Зірка", "Корунд", "Кристал", "Злива", систем далекого космічного зв'язку в проектах "Венера-15", "Венера-16", "Вега", систем супутникового телебачення "Москва", танкового радіолокатора в діапазоні частот 94 ГГц, малошумної приймально-підсилювальної системи "Еритрин" у діапазоні частот 59-64 ГГц для міжсупутникового зв'язку, унікального бортового радіометричного комплексу в діапазоні частот 22-118 ГГц тощо. Це свідчило про правильність обраного напряму і високий потенціал підприємства.

У найкоротший термін було споруджено так званий "чистий модуль" – як первісток майбутнього технологічного комплексу зі своєю власною матеріалознавчою базою для вирощування арсенід-галієвих структур методами молекулярно-променевої і гібридної епітаксії (МЛЕ і МОС).

У 1979 р. за комплекс робіт зі створення нових радіотехнічних комплексів Л.Г. Гасанов став лауреатом Державної премії СРСР в галузі науки і техніки, а в 1984 р. за розробку фізико-технологічних основ підвищення якості та надійності напівпровідникової НВЧ-приладів – лауреатом Державної премії України в галузі науки і техніки.

На засіданні Президії АН УРСР 06.09.89 р. було розглянуто спільну доповідь д.т.н. А.В. Палагіна (Інститут кібернетики АН УРСР) і д.т.н. Л.Г. Гасанова (НВО "Сатурн") "Високо-

продуктивна інтелектуальна обчислювальна система з активним комутаційним середовищем", у якій пропонувалося розгорнути роботи зі створення суперЕОМ з продуктивністю 1 мільярд операцій за секунду, що на ті часи видалося майже фантастикою... Це була оригінальна революційна ідея створення багатопроцесорної обчислювальної системи з безпроводовим радіозв'язком між процесорами на основі НВЧ-радіоканалів із надширою (більше 5000 МГц) смугою. За сукупністю наукових досягнень з урахуванням великого внеску в розвиток радиономічної науки генеральний директор НВО "Сатурн" д.т.н., проф. Л.Г. Гасанов у 1989 р. був обраний членом-кореспондентом АН УРСР.

Л.Г. Гасанов до останніх днів свого життя (27.02.2002 р.) був професором факультету електроніки Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут", членом редколегії журналу "Електроніка та зв'язок".

Список наукових праць Льва Гасановича Гасанова містить більше 300 робіт, п'ять із яких – фундаментальні монографії з мікрохвильових пристрій і телекомунікаційних систем.

Професора Л.Г. Гасанова вирізняли широкий діапазон науково-технічних інтересів і ерудиція, йому було присвоєно звання "Почесний радист".

Роботи, розпочаті професором Л.Г. Гасановим, успішно продовжуються багатьма колективами. Його учні розвивають такі напрями, як теорія і розробка малошумних НВЧ-приладів; розробка і виробництво радіорелейного обладнання; розробка і дослідження ефективної системи супутникового зв'язку, радіоастрономії, радіолокації і медицини; дослідження та створення нових мікрохвильових телекомунікаційних систем на принципах мікропотужної електроніки і діелектроніки з використанням досягнень нанотехнологій.

Ті, хто працювали із Л.Г. Гасановим, спілкувалися з ним на науково-технічному і виробничому терені, слухали його яскраві виступи, що нікого не залишили байдужим, – всі говорять про нього із захопленням. Згадують його наукові праці, які здобули світове визнання, насичене особливим емоційним теплом його спілкування з численними учнями, його доброту, оптимізм і віру в майбутнє мікрохвильової радіоелектроніки, а ще незмінну його готовність поділитися порадою, ідеями, досвідом.

Великих учених у світі чимало. Усім своїм життям Лев Гасанович Гасанов завоював почесне звання – Людина. Його нам завжди буде не вистачати. Ми мимоволі питаемо себе у важкі хвилини: "А що б сказав, що б зробив, що б нам порадив наш незабутній Лев Гасанович – Людина з великої літери".

Михайло Ільченко,
проректор з наукової роботи,
академік НАН України
Теодор Наритник,
професор кафедри телекомунікацій,
академік Української академії наук

Продовження.
Початок у № 14 від 21.04.2016 р.

... "Дзвони, дзвони!.. І все ж ви без силі заглушити, стерти із пам'яті пережите..."

П'ять годин не відходив від операційного столу професор Пхакадзе. П'ять годин він робив усе, аби врятувати життя Євгенові. Він бачив, він розумів, що наділтися на успіх було б самообманом, але руки, руки робили своє.

...Повертався Євген на рідну землю щасливий і окрилений. Позаду вже лишилася Варшава, і, сидячи у вагоні потягу, він думав про одне: як зустрінеть матір, дорогу сестру. Вони повернулися раніше і жили тепер у Києві, власне, під Києвом – на хуторі Шевченка. Євген народився там. Знав кожну стежину, пам'ятає кожне дерево, що росло на довколишніх пагорбах.

То ж одразу впізнав і хатину, що ховалася в старому вишняку. Кинувши посеред двору валізу, не ввійшов, а влетів у кімнату. Мати, як стояла біля столу з рушником у руках, так і замерла.

– Женику, сину май!

Довго, довго не могла вимовити ні слова. Дивилася, приглядалася, ніби не візнавала сина, і плакала. А трохи заспокоївшись, запитала:

– Скажи мені, що тобі болить? Чого такий на лиці?

– Нічого не болить. То з дороги, – відповів Євген і відчув ніяковість: скав матері неправду.

– Куди ж тепер збираєшся? – вже накриваючи на стіл, розпитувала.

– Піду вчитися.

– У восьмий клас? Тобі ж уже двадцять два...

– Спробую екстерном – за десять.

Іспити Євген склав блискуче. Одергавши золоту медаль, подав докumentи до Київського педінституту. Пам'ять про Василя Мироновича, якого так і не розшукав, схилила його ще там, у Німеччині, до такого вибору. Немас Василя Мироновича – тепер він вчитиме дітей, тільки не географії, а математики.

Студентське життя захопило, закрутіло Євгена. Про якусь вільну хвилину годі було й думати. З дому – в інститут, з інституту – в бібліотеку, а звідти вже пізно – додому. Мати хвилювалася. Так легко далися іспити за три шкільні роки і так важко в інституті. І все через математику, яку він так любить. Сидить, буває, до ранку сидить за тими формулами. Ще більше непокій її, що син ціліснікими днями міг ходити, не пойшов. Що не приготує, а він і не доторкнеться. А часом прислухається вночі, почусь стогін, і серце кров'ю обливався.

Євген не признавався матері про хворобу. Не ходив і до лікарів. У Бранденбурзі один військовий лікар сказав йому, що все може пройти, аби тільки не курив і гострого не єв. Курити – він ніколи не курив, а гострих страв йому і не хотілося. А потім – хіба тут до хвороб, коли стільки роботи. Саме роботи, а не читання, перечитування сухих підручників.

Не говорив він матері й про перші неприємності в інституті. Трапилося це вже на третій лекції. Молодий, щигловатий доцент, виписуючи на дошці доведення теореми, двічі пропустився помилки. Євгена це обурило, він підвівся, пройшов до дошки й мовчки виправив помилки. Студенти заходилися сміялися, а викладач вибачився і подякував Євгенові. Але другого дня трапилося те ж саме. Тільки цього разу замість подяки Євгенові

Микола Сорока

ЩЕ ОДНА ВЕСНА

Біографічна повість

довелося залишити аудиторію. Вже не сміялися й студенти. Коли виходив, одні дивилися як на дивака, інші з осудом: дивись, мовляв, нахватаєшся віршків, ще й хизуєшся.

Справа дійшла до деканату. Декан викликав Євгена до себе і, не вникаючи в подробиці, сказав:

– Вікторовський, вас прийняли в інститут не для того, щоб ви тут викладачів учили. Коли ж хочете, будете складати екзамен на кафедрі, в присутності комісії. Тож вибирайте з двох одне...

– Дякую. Складатиму комісії, якщо дозволите. А лекції шановного доцента – один сміх.

– Я вам цілком серйозно кажу.

– І я не жартую.

Тоді декан запросив професора Ремеза. Коли той увійшов, Євген візняв у ньому професора, до якого ще до війни вони заходили з батьком. Але Ремез і не подивився на Євгена, що стояв біля дверей. Привітавшись з деканом, він запитав, у якій справі його запрошено.

– Відбачте, Євгене Яковичу, що потурбував. Але полюбуйтесь, якого півня маємо. Лекції зриває – ось рапорт. Кажу: доведеться складати іспит перед комісією, а він – будь ласка. Може, допоможете якесь рішення прийняття.

Ремез повернувся, ступив кілька кроків до Євгена, якось кумедно поступцював на місці й запитав:

– Це ви – отої хлопчик, що колись приходив до мене?

– Той.

– Узнаю, узнаю – по очах. Сам більш, а очі – чорні. Ну, ну... Тепер у нас? От і добре!.. – І вже до декана: – Дозвольте я сам з ним поговорю, якраз у мене вікно між парами.

Вони вийшли з інституту й не кваплячись пішли по бульвару Шевченка. Євген розповів про свої мітарства в Німеччині, про службу в армії, ну і, звичайно ж, про інцидент на лекції з вищої математики.

– І то вас життя ще не навчило? – лукаво запитав Євген Якович.

– У цьому ні.

– Ну, гаразд. А в математиці, у математиці пішли далі?

– Як вам сказати. Трохи. В Бранденбурзі я натрапив на одну бібліотеку. Не бібліотеку, а справжнісінський скарб. Придбав там кілька книг. Дві з них захопили мене. Навіть пробував доводити дещо по-своєму...

– Говоріть, говоріть. Що то за книга?

– Перша – Перрона, друга – Карапеодорі.

– О, то давні проблеми. Але проблеми проблем. Бачите, як воно в математиці: відтоді, як вийшли ці книги, минуло більше трьох десятиліть. Тридцять років, а нікому ще не вдалося наблизитись до тих проблем. Але, даруйте, у вас збереглися якісь записи?

– Все збереглося, Євгене Яковичу.

– Тоді от що, дорогий колего, інциденти інцидентами, а наука є науками. Гадаю, вам нічого робити на лекціях з математики. Той курс, що зараз читається, ви знали ще тоді, коли приходили до мене. Для формальності ж

складете іспит комісії. А тим часом візьміться за теорему, загальну теорему існування розв'язків диференціальних рівнянь, пов'язаних з інтегральними нерівностями. Якщо доведете цю теорему, ви зробите, може, перший крок до створення нової теорії... Ну, а я, в свою чергу, звернусь до ректора, аби вам дозволили вчитися за індивідуальним планом.

– Ви так говорите, Євгене Яковичу... А може, це мені не під силу?

– Може, й так. Але ви молодий. У вас феноменальна пам'ять, логіка. Цінуйте це. А потім... Потім, пам'ятайте, що писав геттінгенський колос з приводу доводів про несуперечливість теорем неевклідової геометрії? Можливість помилки, писав він, залишається завжди. Ви молоді, звертався він до таких, як ви. Ваше ім'я не канонізоване, ви можете дозволити собі дружувати й дурніці. Я настійно рекомендую вам присвятити всі свої сили цій проблемі...

– Карлу Гаусу було легше...

– Ви так думаете? А не думаєте, що писав він це, може, з великої печалі. Ось станете відомим, знаменитим, знаєте, як то важко зінаватися, що ти чогось не можеш...

Про розмову з професором Ремезом Євген теж не сказав матері. В житті він так мало зробив для неї, що хотів хоч якимось успіхом утішити материне серце. І поки не відшукав, не доведе своєї теореми, мати не знатиме, що заставляло сина не спати ночами.

А зроблено вже багато. Він пішов далі Перрона і Карапеодорі. Доведення теорем наштовхнуло на нові проблеми. Але він знов: головне в математиці – чітко сформулювати задачу. Не окресливши, не осмисливши тих проблем, задач не сформулюєш. Шукати ж аналогій у природі – не доводиться. Зрештою, якби й знайшов, чого вони варти у світі його абстракцій?

Та Євген ще й ще раз відкривав книгу лекцій Рене Бера. У невеличкій передмові видатний французький вчений писав: "При математичних описах явищ природи постійно мають справу то з неперервним середовищем, то з дискретними моментами. Зрозуміло, йдеться тільки про наближення, але в тому їх річ, що такого роду наближення з однаковим успіхом дають нам, в одних випадках – суцільне середовище, в інших – окремі моменти. Деякі теорії фізики, хімії, мінералогії є аналогією математичного поняття розв'язності. В усякому разі, на противагу колишній думці, на щастя, тепер облишений, ніщо не дас нам права стверджувати, буцім, "природа не робить стрибків". За такого стану речей, чи не є обов'язком математика приступити до вивчення, in abstracto, співвідношень, що мають місце між цими двома поняттями, неперервністю й розв'язністю, – поняттями, які, будучи протилежними одне одному, настільки тісно одне з одним пов'язані? Може, це було б найправильнішим шляхом до того, щоб підготувати ґрунт для нової математичної фізики, в якій роль гіпотези було б зведене до мінімуму".

Коли Євген закінчив, в аудиторії спалахнули оплески. Найдужче аплодував Євген Якович Ремез, який ніби й не слухав доповідача, а більше спостерігав за присутніми. Він і слово взяв, оскільки бажаючих виступити не знайшлося.

– Вітаймо, вітаймо Євгена Євгеновича! – мовив він піднесено. – Сьогодні ми були свідками народження талановитого математика. Його теорема гідна бути надрукованою в найважливішому науковому виданні. То ж пропоную рекомендувати її до друку, а Вам, Євгене Євгеновичу, раджу не зупинятися. Штурм розв'язного поля почався, і я вірю – успіх за вами...

(Далі буде)

Що ж, виходить ніби й просто, тече ріка, а на її поверхні-полі ніяких розривів. Скільки завгодно існує математичних методів, щоб таке поле описати. А якщо ріка натрапляє на пороги. Якщо те поле розривається? Чи можна його описати? Виявляється, таких теорем не існує. Півстоліття минуло, як Рене Бер закликав створити їх, але ніхто, ніхто в світі й не наважився.

"Авжеж, – казав Ремез, коли Євген поділився з ним своїми роздумами. – То має бути складна теорія, світ виняткових математичних абстракцій. Боюсь, що коли ви дійдете до них, вас мало хто розумітиме. Але все те – потім. Поки що ж доведіть мені теорему..."

З доведенням теореми Євген виступив на вчений раді факультету. Чутка про студента з фізико-математичного, який зробив якесь відкриття, облетіла весь інститут. В аудиторії не було вільного місця. Прийшов навіть доцент, який писав рапорт деканові. Підійшов до Євгена, всміхнувся, мовляв, ну-ну, бажаю успіху, і сів у першому ряду.

Вів засідання ради професор Шиманський. Він сказав, що давно вже не пам'ятає, коли на вченну раду виносилися наукові праці студентів. Що йому вельми приємно представити аудиторії Євгена Вікторовського, який довів нову теорему в зовсім малоділжній галузі чистої математики. Потім надав слово Вікторовському.

Євген підійшов до дошки, взяв грудку крейди і, трохи хвілюючись, почав:

– До цього часу, наскільки мені відомо, не вдалося знайти яке-небудь поширення методу, застосованого Перроном для доведення теореми існування розв'язків диференціального рівняння, – тут він написав те рівняння на дошці, – з неперервною по обох аргументах правою частиною, по суті спорідненого методу, винайденого Чаплігіним ще в тисячу дев'ятсот п'ятому році для наближеного інтегрування диференціальних рівнянь, на більш загальний випадок "умов Карапеодорі"...

Голос Євгена ставав дедалі впевненішим, а дошку вкривали все нові рівняння. Студенти, та й більшість викладачів, певне, мало розуміли, про що говорив доповідач. Але всі, мов зачаровані, стежили на Євгеновою рукою. А він, повертаючись до присутніх, хіба щоб сказати: "Тут я не бачу необхідності зупинятися на цілком очевидному з попереднього", – все писав і писав. Ось уже списані обидві дошки. Євген бере ганчірку, стирає все те і продовжує писати далі. В руках у нього не було ні конспекту, ні яких інших записів. І це ще більше вражало особливо студентство. Один із них прошепотів товаришеві: "Тримати все в голові, мабуть, важче, ніж партитуру опери".

Коли Євген закінчив, в аудиторії спалахнули оплески. Найдужче аплодував Євген Якович Ремез, який ніби й не слухав доповідача, а більше спостерігав за присутніми. Він і слово взяв, оскільки бажаючих виступити не знайшлося.

– Вітаймо, вітаймо Євгена Євгеновича! – мовив він піднесено. – Сьогодні ми були свідками народження талановитого математика. Його теорема гідна бути надрукованою в найважливішому науковому виданні. То ж пропоную рекомендувати її до друку, а Вам, Євгене Євгеновичу, раджу не зупинятися. Штурм розв'язного поля почався, і я вірю – успіх за вами...

Конкурс International Miss KPI 2016 – найбільш очікувана подія для всіх іноземних студентів нашого університету – відбувся 31 березня у центрі консолідації студентів "Інтонація".

За почесний титул "Міжнародної Міс КПІ" змагалися шість учасниць, які представляли Китай, В'єтнам, Гану, Казахстан та Туреччину. Захід, як і аналогічний йому International Mister KPI, був проведений у стилі "Великого Гетсбі" – плавні лінії, вільні силуети, бісер, стрази та ін. Кожна з дівчат підібрала розкішний образ, в якому мала проповідувати перед глядачами.

Серед завдань конкурсу – представити свою країну і ознайомити з нею глядачів. Елегантна Зіонг Тхи

Тхуї Оань та граціозна Чан Май Фіонг Уен завітали до нас із В'єтнаму, чарівна Каргин Мерве познайомила з Туреччиною, запальна Ануансах Рита Бенуйва прилетіла аж із Гани, з культурою Казахстану ознайомила неповторна Міргуль Садикова, а Чжан Наньнань підкорила вродою Китаю. Однією

Екзотична міс КПІ

з родзинок International Miss KPI 2016 стало дефіле в національних костюмах. Потім дівчата зробили приємний сюрприз глядачам і найактивнішим подарували сувеніри, привезені з рідних країн.

Свої таланти дівчата показували в різноманітних конкурсах. Деякі співали рідною мо-

вою, хтось демонстрував незвичну техніку малювання, інші приваблювали запальними танцями та навіть читанням вірша трьома мовами. Гостей також розважали музичними номерами інші іноземні студенти.

Переможницею конкурсу International Miss KPI 2016 стала студентка ФЕЛ – запальна та весела Ануансах Рита Бенуйва (на фото третя зліва), яка підкорила не лише журі, а й глядачів та отримала титул "Міс глядацьких симпатій". А ось за результатами голосування в Інтернеті титул "Міс Інтернет" відійшов елегантній студентці ФММ Зіонг Тхі Тгуй Оань (на фото перша справа), котра представляла В'єтнам. Усі учасниці були нагороджені подарунками від спонсорів.

International Miss KPI стала дійством, яке хоч і поступалося своїм розмахом Королеві КПІ, але за яскравістю й емоціями глядачів навіть перевершило її.

*Наталія Віткалюк,
Ганна Галій, ВПІ*

Турнір пам'яті ветеранів-волейболістів КПІ

17 березня 2016 р. у Спорткомплексі НТУУ "КПІ" відбулося яскраве свято – традиційний волейбольний турнір пам'яті видатного вченого і педагога, Людини з великої літери Михайла Антоновича Павловського.

Ми пам'ятаємо його багатогранну діяльність в усіх сферах життя не тільки університету, а й усієї України. Як М.А.Павловському вдавалося поєднувати величезний об'єм наукової, організаційної та політичної діяльності відомо, мабуть, було тільки йому. При цьому він завжди знаходив можливість для заняття улюбленим волейболом і брав участь у змаганнях різного рівня. На

майданчику його завжди вирізняла самовіддача та азартність.

Цього року на турнірі вішановували також пам'ять видатного українського вченого, засновника напряму "Термомолекулярна енергетика", громадського діяча, капітана команди ветеранів-волейболістів Валентина Андрійовича Єрошенка. Ця чудова людина несподівано пішла з життя у розквіті творчих сил. Валентин Андрійович зробив дуже багато для розвитку ветеранського волейболу і залучення до спорту співробітників нашого університету. Його велика заслуга в підготовці команд ветеранів НТУУ "КПІ-75+", які

стали чемпіонами України. М.А.Павловський і В.А.Єрошенко співпрацювали не тільки в науці, але й на спортивному майданчику.

У нинішньому турнірі взяли участь одні з кращих ветеранських команд м. Києва: "Кадети" (на фото в чорно-червоній формі), "Аеропорт", НТУУ "КПІ-75+" і НТУУ "КПІ-65+".

Перед початком ігор пройшов урочистий спортивний парад, який відкрили проректор НТУУ "КПІ" П.О.Киричок, президент Асоціації ветеранів волейболу України олімпійський чемпіон В.Т.Іванов та голова Київського осередку ветеранів волейболу України Т.С.Одинцова.

Хоча це був товариський турнір, але на майданчиках точилася запекла спортивна боротьба.

Після того як спортивні пристрасті трохи вщухли, учасники організували вечір спогадів про минулі спортивні події та спортивних колег, яких уже немає з нами. Ветерани багато говорили про те, що необхідно приділяти більше уваги спорту та фізичному вихованню, щоб нинішнє покоління росло здоровим і щасливим, а також що на прикладі таких особистостей, як М.А. Павловський і В.А. Єрошенко, можна виховувати достойних громадян України.

У цілому вийшло цікаве спортивне свято. Хочеться відзначити допомогу, яку традиційно надає спортсменам профком співробітників НТУУ "КПІ" та його голова В.І.Молчанов. Також співробітники спортивного комплексу (директор Р.В.Брагінцев) завжди роблять усе можливе, щоб тренування ветеранів проходили в хороших умовах.

М.З. Абдулін, доцент ТЕФ

«Київський політехнік»

газета Національного технічного
університету України
«Київський політехнічний інститут»
<http://www.kpi.ua/kp>

✉ 03056, Київ-56
проспект Перемоги, 37
корпус № 1, кімната № 221
gazeta@kpi.ua
тел. ред. 204-85-95; ред. 204-99-29

Головний редактор
В.В. ЯНКОВИЙ

Провідні редактори
В.М. ІГНАТОВИЧ
Н.Є. ЛІБЕРТ

Додрукарська підготовка
матеріалів
О.В. НЕСТЕРЕНКО

Начальник відділу
медіа-комунікацій НТУУ "КПІ"
Д.Л. СТЕФАНОВИЧ

Дизайн та комп'ютерна верстка
І.Й. БАКУН
Л.М. КОТОВСЬКА
Коректор
О.А. КІЛІХЕВИЧ

РЕєстраційне свідоцтво Кі-130
від 21. 11. 1995 р.

Друкарня НТУУ «КПІ»,
видавництво «Політехніка»,
м. Київ, вул. Політехнічна, 14,
корп. 15

Тираж 1000

Відповідальність за достовірність
інформації несуть автори.
Позиція редакції не завжди збігається
з авторською.